

ISLANDI PRESIDENDI
ÓLAFUR RAGNAR GRÍMSSONI
KÕNE
EESTI PRESIDENDI
LENNART MERI JA PROUA HELLE MERI
AUKS KORRALDATUD PIDULIKUL ÕHTUSÖÖGIL
BESSASTADIRIS

14. septembril 1999

Austatud Eesti President
Lennart Meri ja proua Helle Meri,
lugupeetud külalised

Täna õhtul võtame me Bessastaðiris vastu kõrgeid ja kalleid külalisi, kes on meis, islandlastes, juba pikemat aega imetlust tekitanud ja keda me peame uhkustunde ja lugupidamisega oma parimateks sõpradeks.

Eesti iseseisvuse eest peetud võitluses esinenud mõõnahetked ei jätnud ükskõikseks ka islandlasi. Meie mõtteid ja südameid valdas jõuline ja ühtne tahe ulatada teile abistav käsi.

Teie vastuvõtmine, austatud President, ei ole meile, sõprusrahvale mitte üksnes rõõmustavaks sündmuseks, see on võidupüha ja tänuavaldus ka kõigile neile, kes langesid ohvritena, et Teie maa taas vabaks võis saada.

Täna päeval külastasite Te ajaloolist Höfði hoonet, kus Te 1991. aasta augustikuus kinnitasite oma allkirjaga Islandi ja Eesti vaheliste diplomaatiliste suhete loomist. See sündmus ei tähistanud mitte ainult uut peatükki teie rahva iseseisvuse eest peetavas võitluses, vaid ka külma sõja perioodi asendanud uue maailmapildi väljakujundamises.

Austatud President Lennart Meri.

Too ajalooline hetk Höfði majas kaheksa aastat tagasi jääb meie rahvastele tulevikus ühiseks mälestuseks. Praegu rõõmustame me Teie saabumise üle Islandisse mitte üksnes sellepärast, et Te olete vaba ja sõltumatu Eesti esimene president, vaid ka asjaolu tõttu, et olete demokraatia ja inimõiguste eest peetava võitluse kangelane. Siin islandi rahva jaoks pühas paigas austame me praegu Eesti Presidenti. Aga me austame Lennart Merit ka kui inimest, kui rahvajuhti, kes säilitas aatetuld rõhumise ja raskuste aegadel, kui teerajajat, kellel jätkus energiat, mehisust ja ohvrimeelsust sel määral, et ta eestlaste iseseisvusunelma tegelikkuseks muutis.

Me loodame, et Teie ja proua Meri visiit Islandisse annab teile ettekujutuse islandlaste kogemustest ja tulemustest niisuguse ühiskonna ülesehitamisel, mis rajaneb võrdsusel, heaolul ja üksikisiku õigusel haridusele, tervislikule elule ja arstiabile.

Islandlased on loonud aluse progressile ja edule küll viimaste aastakümnete jooksul, kuid meie kõige kallimaks pühamuks jäävad endiselt need väärtused, mis kätkevad meie kultuuris, kunstis ja

demokraatias, võimaldades rahval ühiskonna juhtimisele laialdast mõju avaldada, ning mille pärand tagab meile vaba ja avatud ühiskonna olemasolu.

Ma mäletan Teie sõnu meie visiidi ajal Eestisse koos Guðrún Katríniga, kui Te rõhutasite väikerahvaste tähtsust rahvusvahelises koostöös, kutsudes üles, et me üheskoos püüaksime vahendada maailmale oma kogemusi ja teadmisi.

Eestlaste ja islandlaste, Põhjala sugulasrahvaste ja taasvabanenud Balti riikide koostöö on lõppeva aastakümne jooksul Teie sõnadele rohkesti kinnitust andnud. Meie riigid saavad nüüd uue sajandi künnisel toetuda ametlikele sidemetele ja mitmekülgsele kokkukuuluvusele, mis tuleb muutlikel aegadel kasuks nii meile, Euroopale kui ka kogu maailmale.

Põhjamaade ja Balti riikide vahel viimaste aastate jooksul loodud vennalikud sidemed on saanud uue Euroopa väljakujundamise oluliseks faktoriks ja meil on ühiselt võimalik avaldada paljuski mõju ka uue julgeoluku- ja majandusalase koostöö vormimisele kogu meie maailmajaos.

Islandlased on pidevalt rõhutanud Balti riikide õigust osaleda NATO-s ja möödunud kevadel Washingtoni tippkohtumisel saavutatud tulemus on meie jaoks rõõmustav.

Me loodame, et Eesti ja Euroopa Liidu vahelised läbirääkimised lõpevad peagi tulemuslikult ja et Euroopa majandusruumiga seotuna hakkab Eesti ja Islandi koostöö kaubanduse, ärielu, investeringute ja majanduse valdkonnas veelgi jõudsamini edasi arenema.

Põhja-Euroopas loodud uued piirkondlikud ühendused – Läänemeremaade Nõukogu, Barentsi Nõukogu ja Arktikanõukogu – on andnud Põhjamaadele ja Balti riikidele rohkesti võimalusi olla eestvedajaks põhjaaladel uute poliitiliste suundade väljakujundamisel ja toonud kaasa selle, et meie piirkonna pakiliste probleemide lahendamiseks võtavad nüüd osa ka Ameerika Ühendriigid, Kanada ja Venemaa. Uute regionaalsete ühenduste tegevus on näidanud, et läbirääkimiste ja koostöö kaudu on võimalik tulemusi saavutada, samal ajal kui arengud Euroopa kontinendi lõunaosas peegeldavad kahjuks nõrdimusttekitavaid relvakokkupõrkeid, sõda ning inim- ja demokraatlike õiguste rikkumisi.

Endisse Jugoslaavia Liitvabariiki kuulunud alade masendav ajalugu ja käesoleva aasta algupoolel toimunud sõda, tuhandete inimeste hukkumine ja põgenike rõhuv saatus on meeldetuletus sellest, kui raske on demokraatiat ja inimõigusi juurduma panna – aga ta paneb meid mõtlema ka selle üle, milliste rõõmustavate ja põhjapanevate tulemusteni on jõudnud hiljuti vabanenud iseseisvad Põhja-Euroopa riigid pärast seda, kui nad end nõukogude ikke alt lahti rebisid.

Niisuguses sündmuste arengus olete Teie, austatud President, etendanud erakordselt suurt ja paljuhõlmavat rolli, mistõttu Teile kuulub ka islandi rahva imetus, kes hindab kõrgelt Teie erakordset ja ajaloolist panust.

Ma loodan siiralt, et Teie ja proua Helle Meri riigivisiidi edasine osa kujuneb meeldivaks ja huvitavaks ning heidab valgust neilegi võimalustele, mida pakub meie rahvastele veelgi tihedam koostöö; sealjuures mitte ainult kaubanduse ja majanduse alal, vaid ka kunsti, teaduse ja spordi valdkonnas.

Homme külastate Te Akranesi, kalandus- ja tööstuslinna, kus uued koolimajad ja spordihoone annavad tunnistust sellest, kuidas islandlased hoolitsevad oma tuleviku eest. Kuid Akranes on ka Islandi ühe tugevaima jalgpallimeeskonna kodulinn. Sealt kasvasid välja mängijad, kes tõid oma kodupaigale kuulsust minu noorpõlves ja sealt olete teie, eestlased, saanud endale ka suurepärase treeneri, kes on viinud teie koondise võitudeni, mis tõendab seda, et meie koostöö toimub ühtlasi ka mängu ja võistluse kaudu.

Me püüame anda Teile võimaluse nautida järgmistel päevadel ka islandi loodust, et tutvuda islandi hobuse ainulaadsete võimetega teekonnal üle laavaväljade ja tühermaade ning katsuda rammu lõhega, kes kärestikulises jões õrritavalt õhus hüppeid teeb.

Meie maa ja rahvas tervitab Teid austuse ja tänuga selle sõbralikkuse ja lugupidamise eest, mida Te olete alati islandlaste suhtes üles näidanud.

Ma palun lugupeetud külalistel püsti tõusta, et tõsta pokaalid Eesti Presidendi Lennart Meri ja proua Meri auks ja ühtlasi selle nimel, et meie rahvaste vahel valitseks igavesti ustav sõprus.